

UPPLANDS VÄSBY KOMMUN

KOMMUNALA

AKTIVITETSANSVARET

- KARTLÄGGNING UTMANINGAR OCH BEHOV

BAKGRUND OCH SYFTE MED KARTLÄGGNINGEN

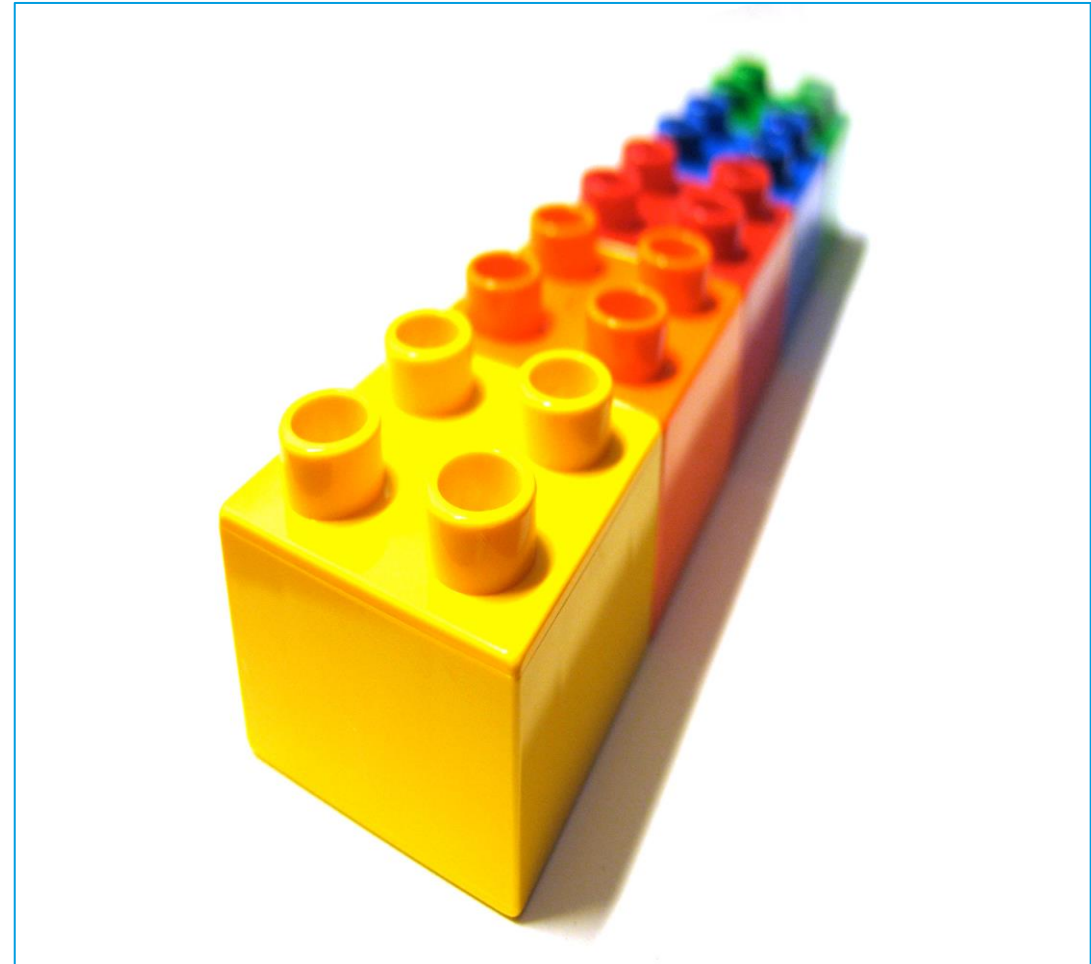
- Upplands Väsby kommun vill utveckla sitt erbjudande till unga som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret.
- Syfte med uppdraget är att ta fram ett underlag för ett genomförbart förslag där kommunen kan erbjuda flexibla insatser med fokus på studier.
- Förslaget ska även ha ett hälsoperspektiv samt koppling till framtida etablering på arbetsmarknaden exempelvis via praktik, studiebesök, jobbskuggning osv.
- Samverkan är ett nyckelord där gärna externa och interna aktörer finns med.

Följande presentation utgör Rambölls redovisning av de behov och utvecklingsområden som uppkommit i genomförda intervjuer.

Framgångsfaktorer i Vägval Unga:s arbete och kommunens arbete i stort för målgruppen har inte kartlagts och **utgör därmed inte en del av denna redovisning.**

DATAINSAMLING

- Intervjuer med representanter från
  - Socialkontoret
  - Utbildningskontoret
  - Vägval Unga
  - Kommunala gymnasieskolan
- Intervjuer med representanter för KAA från
  - Växjö kommun
  - Jönköpings kommun
  - Österåkers kommun
- Samtal med unga och ungdomsledare på Nav1

KOMMUNALA AKTIVITETSANSVARET

Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt men som inte har fyllt 20 år och inte genomfört eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning.

Aktivitetsansvaret innebär att kommunen ska:

- hålla sig informerad om vilka som omfattas av ansvaret
- vid behov bidra med insatser för att unga ska starta eller återuppta sina studier och fullfölja sin utbildning
- dokumentera och föra register över de unga som omfattas
- rapportera in dokumenterade uppgifter till SCB.

FORSKNING KRING GRUPPEN UNGA SOM VARKEN STUDERAR ELLER ARBETAR

- I en sammanställning av svensk forskning kring gruppen unga som varken arbetar eller studerar (UVAS), utpekas tre övergripande teman;
  - Unga förväntas i dagsläget ta ett större ansvar för sin egen etablering och det ställs allt högre krav. Detta parallellt med att en del ungdomar idag möter ökad fattigdom och hårdare villkor.
  - Risken för långvarig arbetslöshet ökar ju tidigare en ung person befinner sig utanför arbete och studier. Det medför i sin tur en risk för social exkludering, varför tidiga och förebyggande insatser är av stor vikt.
  - Avslutade gymnasiestudier är den mest betydelsefulla faktorn för att inte hamna utanför arbete eller studier i framtiden. Studier visar på att skolmisslyckande och beslutet till avhopp är en lång process med flera möjligheter att intervensera i tidigt skede.
- Tidigare forskning har utpekat särskilda riskfaktorer och konstaterar att den sociala positionen är av betydelse. Risken att hamna utanför studier och arbete är särskild hög bland unga från familjer med låg socioekonomisk status, unga utan gymnasieutbildning, unga med funktionsnedsättning (såsom unga med aktivitetsersättning och unga i gymnasiesärskola) och unga nyanlända
- Individanpassade, riktade insatser har större effekt än generella insatser
- Forskningen pekar även på vikten av tidiga insatser. För att säkerställa att de mest utsatta ungdomsgrupperna ska ha möjlighet till etablering krävs tidiga och förebyggande insatser.

Källa: Samordnaren för unga som varken arbetar eller studerar, 2017. *Forskning om unga som varken arbetar eller studerar åren 2006–2016*

FORSKNING KRING GRUPPEN UNGA SOM VARKEN STUDERAR ELLER ARBETAR - ANLEDNINGAR TILL AVHOPP

Tio orsaker till avhopp

- Mobbning
- Brist på pedagogiskt stöd i skolan
- Vuxna som inte bryr sig
- Dåligt bemötande i skolan
- Bristfälligt pedagogiskt stöd efter långvarig frånvaro(pga. sjukdom eller missbruk)
- Behov av mer praktik och mindre teori
- Stökig skolmiljö
- Fel programval
- Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som inte upptäckts under utbildningen
- Dåliga hemförhållanden.

Temagruppen Unga i arbetslivet (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) har i en rapport "10 orsaker till avhopp", lyft fram följande faktorer som ökar risken för studieavbrott i förtid.

Ungdomsstyrelsen 2013:2

UTMANINGAR I BEFINTLIGT VERKSAMHET – ERBJUDANDET TILL UNGA

Utifrån intervjuerna har Ramböll identifierat en rad utmaningar i arbetet inom KAA:

- Det befintliga utbudet för unga som varken arbetar eller studerar upplevs som delvis otillräckligt, särskilt för de inom målgruppen för KAA som vid tillfället inte är motiverade att återuppta studier. Kommunen kan idag erbjuda vissa aktiviteter förutom studier och praktik, såsom motiverande samtal men det upplevs **inte utgöra tillräckligt för att fylla dagarna med meningsful sysselsättning** för ungdomarna. Det finns önskemål om att kunna erbjuda till exempel mer hälsofrämjande insatser.
- I dagsläget har Vägval Unga **inte någon möjlighet att erbjuda någon form av ersättning** såsom busskort, matkuponger etc. för unga som deltar i erbjudna aktiviteter. Detta upplevs som en utmaning då det kan innebära ytterligare en tröskel och hinder för ungdomen att delta i insatsen eller aktiviteten.
- Möjligheterna att erbjuda **tillräckligt individanpassad skolgång upplevs också som delvis begränsade**, särskilt för de som upplever skolmiljön som otrygg eller som har stora svårigheter att delta i ett program. Det finns till exempel få möjligheter att hitta alternativ såsom att läsa på distans eller läsa en kurs i taget.

BEFINTLIG VERKSAMHET – UTMANINGAR GÄLLANDE RESURSER OCH KOMPETENSER

- **Elevvården** – OECD har i en rapport från 2013 påpekat att förekomsten av elevhälsopersonal såsom skolsköterskor och skolläkare är uppseendeväckande låg. Flera påpekar i intervjuerna inom ramen för denna kartläggning att man anser att elevvården inom kommunen har varit eftersatt under en längre tid och att personal såsom kuratorer bör stärkas upp. Företrädare för utbildningskontoret delar bilden att det förbyggande arbetet måste förstärkas och att det strategiskt arbetet inom elevhälsan bör stärkas, något man också arbetar med för närvarande.
- **Studievägledning** - flera pekar på att studievägledningen inom grundskolan bör stärkas så att unga får bättre möjligheter att göra informerade val såsom till exempelvis yrkesgymnasieskolor i andra kommuner.
- **Uppsökande arbete** – tidigare bedrevs ett projekt inom kommunen som riktade sig just mot unga som var så kallade hemmasittare och som arbetade med uppsökande och motiverande insatser. I dagsläget ligger ansvaret för detta enbart på Vägval Unga. Övrig socialtjänst eller skola kommer inte i kontakt med denna målgrupp, särskilt i de fall det inte finns någon annan problematik, såsom missbruk.
- **Nyanlända** – andelen som inte klarar av övergången från språkintröduktion till gymnasieskolan kan komma att öka framöver mot bakgrund av det stora antal som anlände under år 2015.

SAMVERKAN INTERNT – FÖREBYGGANDE ARBETE

- En utmaning är det **gränsland som utgörs av elever som har hög frånvaro** och därmed kan vara på väg att hoppa, men som inte har någon annan problematik. Inom ramen för intervjuerna har flera påpekat att **samverkan med socialtjänsten** bör stärkas upp. Det sker samverkan idag men det är ofta personberoende och mer på ad-hoc-basis. Kontakter med kommunens öppenvård sker främst genom hänvisning från socialsekreterare.
- Det finns i dagsläget **inte heller något generellt stöd för de elever som riskerar att hoppa av** men som inte har kontakter med socialtjänsten. Ansvaret för denna grupp ligger på rektorerna.
- Återkommande i intervjuerna är att det därför finns ett behov av **stärkt samverkan med skolorna rörande elever** som riskerar att hoppa av är något som återkommer i intervjuerna. Hur väl samverkan fungerar **skiljer sig åt mellan skolorna**. Upplevelsen är också att skolorna är olika bra på att fånga upp och rapportera om en elev är i riskzonen för att hoppa av.
- Gällande barn i grundskolan finns Familje- och skolservice som stödjer föräldrar i kommunen med barn i åldern 0-16 år samt ger stöd till kommunens förskolor och skolor i arbetet med barn och elever. I intervju framkommer dock att de inte har en tydlig process/överlämning av barn från 16 år, dvs från grundskolan till KAA. Det innebär att man **inte upplever att man har en tydlig överblick om man når alla ungdomar som är i riskzonen**. Här upplevs det finnas ett behov av ett mer strukturerat arbete för att vägleda både barnen och föräldrarna om var de kan vända sig.
- Vägval Unga träffar dock studievägledare för grundskolan vid varje **terminsövergång från grundskolan för "överlämning"**.

SAMVERKAN INTERNT – ANSVAR OCH ROLLER

- I kartläggningen av den interna organiseringen framkommer att Utbildningskontorets roll och ansvar i arbetet med att förebygga och stötta målgruppen unga som är i riskzonen för att hamna i eller som redan omfattas av kommunala aktivitetsansvaret inte **är tydligt formulerat**.
- Det **finns i dagsläget inte heller några formulerade målsättningar** för Utbildningskontorets arbete eller Vägval Ungas arbete gällande ovanstående målgrupper.
- Upplands Väsby kommun har i dagsläget **inte några riktlinjer eller rutiner** för hur skolor verksamma i kommunen ska hantera och rapportera elever som riskerar att eller har bestämt sig för att hoppa av gymnasiet.

BEFINTLIGT VERKSAMHET – UTMANINGAR I SAMVERKAN MED ANDRA AKTÖRER

Unga, särskilt inom målgruppen för KAA, kan ha svårt för att själv navigera och ta sig mellan olika instanser. Det är därför avgörande att ha en fungerande samverkan mellan samhällets olika aktörer.

- Inom projektet som ligger till grund för Vägval Unga har kommunen arbetat för att ha en **samlokalisering med Arbetsförmedlingen**. Under projektet hade man vissa samlokalisering med Arbetsförmedlingen. Myndighetens resurser för att delta i samverkan har dock varierat över tid. Framåt planeras att en person från myndigheten kommer att finnas på plats en dag i veckan.
- I intervjuer framkommer att det finns ett **behov av att stärka samverkan med landstinget** gällande målgruppen unga. Det finns i dagsläget lite strategisk samverkan mellan kommunen och första linjens psykiatri och BUP. Den samverkan som sker är person-beroende och av mer ad-hoc-basis.
- En annan utmaning som framkommer i intervjuerna är **samverkan eller kontakten med gymnasieskolor i andra kommuner**. Många unga boende i Upplands Väsby kommun går i gymnasieskolor i andra kommuner, vilket innebär att Vägval Unga kan behöva ha kontakter med en mängd olika skolor runt om i länet och kanske också i landet. På vissa håll i landet har ansvariga för KAA i ett antal kommuner bildat gemensamma nätverk (se ex. Österåker). Detta kan underlätta dialogen med vissa relevanta gymnasieskolor i närliggande kommuner.

OLIKA BEHOV INOM MÅLGRUPPEN FÖR KOMMUNALA AKTIVITETSANSVARET

Målgruppen unga som varken arbetar eller studerar är en heterogen grupp. Det kan röra sig om allt från svårigheter i hemmet till problem i skolan såsom språksvårigheter eller kognitiva svårigheter. Inom ramen för kartläggningen har några grupperingar särskilt pekats ut som kommunen kan behöva arbeta särskilt med framåt:

- Hemmasittare – sedan projektet avslutades har arbetet med att nå hemmasittare (20-24 år) minskat. Detta upplevs också i de fall de inte är redo för att återgå till studier som en svår grupp att hitta meningsfulla aktiviteter för.
- Elever som hoppar av gymnasieskolor i andra kommuner – Upplands Väsby har liksom många andra kranskommuner ett stort antal elever som går i gymnasieskolan i andra kommuner.

GODA EXEMPEL VÄSTERÅS

Västerås kommun arbete med det kommunala aktivitetsansvaret utförs av Arenan. Organisationen har varit aktiv sedan 2009 och i och med kommunens nya ansvarsområden tog Arenan över KAA. Enheten är placerad i beställarverksamheten i Barn- och utbildningsförvaltningen.

Följande framgångsfaktorer för kommunens arbete med KAA framhålls:

- Politiskt stöd
  - Kommunens arbete med målgruppen har varit prioriterat från politiskt håll och stora satsningar har genomförts. Idag består Arenan av 12 stycken medarbetare.
- Organisatorisk fördel
  - Enheten är placeringsansvariga för de elever som ska till introduktionsprogrammen. De är även budgetenheten för introduktionsprogrammen.
- Förebyggande arbete
  - Kommunen har en nära samverkan med skolorna och arbetar med kontaktmannaskap och har en tät kontakt med alla grund- och gymnasieskolor i kommunen.
  - Arenan bedriver förebyggande arbete och träffar samtliga obehöriga elever i årskurs 9, vilket har ökat antalet elever som påbörjar och fortsätter sina studier på ett introduktionsprogram
  - Kommunen bedriver förebyggande arbete på gymnasieskolorna där Arenan träffar elever, tillsammans med elevhälsan, som befinner sig i riskzonen att hoppa av sina studier på de nationella programmen. Eleverna delges främst information och i viss mån förslag på anpassning som kan göras.
- Ekonomiska ersättning – ersättning för mat och bussbiljetter
  - Kommunen har ett nämndbeslut där de har möjlighet att stötta ungdomar som inte kan få ersättning på annat håll i form av matersättning (60kr per närvarodag) och bussbiljetter (2 veckor i taget). Ungdomen får enbart ersättning för de dagar de är i sysselsättning. En ansvarig konsulent har täta uppföljningar och ansvarig handledare måste godkänna ungdomens närvarorapporter.
- Anpassad skolgång – kommunen använder sig av vuxenutbildningen där det finns möjlighet att köpa vissa distansutbildningar. Kommunen använder sig också av specialpedagogiska stödet för handledning. Har haft en möjlighet att anpassa för de flesta ungdomarna Gymnasieskolorna är väldigt tillmötesgående för de flesta behov som finns. Kommunen har haft väldigt lite byten och avhopp från IP.

GODA EXEMPEL JÖNKÖPING

Jönköpings kommun arbete med målgruppen är uppdelat på två olika organisationer; Ung Arena och KAA. Ung arena kopplas in när ungdomarna är i behov av mer djuplodande, långvariga insatser eller kontaktas för hembesök när KAA inte får tag på ungdomen. KAA hanterar de enklare fallen med kortare insatser. Ansvaret för KAA har nyligen omorganiserats och kommun arbetar nu med att ta fram nya processer.

Jönköpings kommun identifierar följande framgångsfaktorer i arbetet med KAA:

- Förebyggande arbete
  - Skolorna rapporterar in risk för avbrott till KAA, som då går in och gör ett besök på skolorna.
  - KAA jobbar med att etablera samverkan och bygga förtroende gentemot skolorna. KAA samarbetar tätt med gymnasieskolorna.
- Samverkan och nätverksbyggande
  - Kommunen har en tradition av att samverka mycket och det är ett prioriterat område för alla kommunens organisationer.
  - Kommunen belyser vikten av att ha etablerade nätverk för att kunna erbjuda rätt lösning för individen.
  - KAA är placerade vid arbetsmarknadsavdelningen vilket gör att de får bättre möjlighet att utnyttja de tillgängliga resurser kopplade till arbetsmarknaden.
- Styrgrupp
  - KAA och Ung Arena är en del av en styrgrupp som träffas två gånger per år med olika relevanta aktörer för arbetet med KAA i kommunen. Forumet gör det enklare att diskutera relevanta frågor och beslut som behöver fattas för att underlätta de ungas arbete.
- Ekonomisk ersättning
  - Kommunen har inte adresserat ersättningsfrågan
- Anpassad skolgång – har alltid en aktiv dialog med gymnasieskolorna om hur de kan anpassa skolgången inom det befintliga utbudet.

GODA EXEMPEL ÖSTERÅKER

Österåkers kommuns arbete med det kommunala aktivitetsansvaret startade 2015 med hjälp av medel från MUCF. Organisationen Unga i Centrum instiftades och de är idag fyra stycken anställda.

Österåkers kommun identifierar följande framgångsfaktorer i arbetet med KAA:

- Engagerad skoldirektör
  - Kommunen har haft en skoldirektör som har prioriterat KAA. Kommunen har ett inriktningsmål att Österåker ska ha länets bästa skola, vilket även inkluderar KAA. Det har resulterat i att frågan har drivits i olika budgetsammanhang och tjänstemannagrupper.
- Samverkan en framgångsfaktor
  - Kommunen har initierat ett samverkansprojekt med grannkommunerna där personal som jobbar med KAA träffas fyra gånger per år.
  - Det sker även stor samverkan med andra delar av kommunen, exempelvis träffas skolornas studie- och yrkesvägledare, fältgrupper, inom kommunen och med grannkommuner. I SYV-nätverket kan exempelvis grundskolorna flagga för elever som troligtvis kommer att skriva ut sig. I det fallet kan KAA gå in och informera men skolorna hanterar det förebyggande arbetet.
- Ekonomisk ersättning via Folkhögskolorna
  - Kommunen har etablerat en ersättningslösning där de har tecknat ett avtal med Folkhögskolan för att underlätta för ungdomar under 20 år att gå på kurser. Kommunen täcker kostnader för eleven (max 15 000kr per termin, ej skolpeng). Folkhögskolan har i sin tur ansvar att rapportera om ungdomen har hög frånvaro.
- Anpassad skolgång
  - I ett fall hade kommunen en elev som hade behov av att gå Introduktionsprogram, men kände sig otrygg på den specifika skolan. Det löstes genom att eleven fick gå på programmet på en annan skola. Kommunen har även använt sig av Folkhögskolan för att möjliggöra för vissa att slutföra sina studier.

RAMBÖLLS TIDIGARE REKOMMENDATIONER

Ramböll rekommenderade i tidigare utvärdering av projektet Vägval Ungdom (februari 2017) som ligger till grund för verksamheten Vägval Unga att:

- Tydligöra mandat och vilka förhållningssätt som ska vara vägledande för arbetet så att den avgörande framgångsfaktorn flexibilitet kan bibehållas så långt det är möjligt både inom kommunen och Arbetsförmedlingen. *Ramböll ser fortsatt behov att tydliggöra detta då samverkan med Arbetsförmedlingen förändrats över tiden och inte fullt ut satt sig ännu.*
- När Vägval Unga är en integrerad del av ordinarie verksamhet och arbetssätt och rutiner satt se över vilken roll Vägval Unga ska ha i förhållande till annan verksamhet, vilka och hur individer ska refereras till verksamheten samt vilket åtagande Vägval Unga har gentemot målgruppen. *Ramböll ser fortsatt behov att tydliggöra detta. Mot bakgrund av följande kartläggning ser Ramböll även ett behov av att stärka ansvaret för andra delar av kommunens verksamheter för att motverka att unga hamnar i målgruppen för det kommunala aktivitetsansvaret.*
- För att kunna avgöra i vilken utsträckning verksamheten är ett effektivt sätt att få unga som varken arbetar eller studerar närmre arbetsmarknaden bör projektet förbättra uppföljningen på individbasis. Genom en förbättrad dokumentation ökar kunskapen om verksamheten och vilka insatser som fungerar för målgruppen, vilket förbättrar beslutsunderlaget för styrning. *Ramböll har inom ramen för denna kartläggning inte studerat uppföljningen av Vägval Unga:s arbete och har således ingen ytterligare kommentar runt detta.*

FLEXIBEL SKOLGÅNG - POTENTIELLA VÄGAR FRAMÅT

- Gymnasieskolan
  - Gymnasieskolan har ett grundläggande uppdrag att anpassa skolgången. För elever som har en bakgrund med dåliga erfarenheter av skolan kan detta dock vara svårt att ackommodera.
  - Stärka dialogen med skolor inom kommunen om behovet av och ansvaret för att arbeta med anpassad skolgång.
  - Individuellt alternativ - praktik och studier varvat. Dock måste det finnas synnerliga skäl om personen är behörig till de nationella programmen.
- Vuxenutbildningen
  - Fler kommuner har börjat använda sig av vuxenutbildningen för att skapa flexiblare lösningar. Genom en överenskommelse kan eleven exempelvis skrivas in på gymnasieskolan men utbildningen ges av vuxenutbildningen.
  - Utforska möjligheter att upphandla/köpa distansutbildningar
- Folkhögskolan
  - Kommuner kan i vissa fall köpa platser för unga under 16 år på en folkhögskoleutbildning. Folkhögskolor tillhandahåller också så kallade profilkurser (särskild kurs), dessa har ingen åldersgräns. Det är upp till varje folkhögskola att bedöma om en deltagare under 18 år kan delta i undervisningen. För personer under 18 år betalar kommunen för utbildningsplatsen. Kommunen har ansvar att erbjuda utbildning för 16-17-åringar. Hemkommunen kan köpa en plats på en folkhögskola, d.v.s. ger folkhögskolan ett uppdrag inom ramen för ett Introduktionsprogram på gymnasieskolan. Detta blir då en uppgörelse mellan kommunen och den enskilda folkhögskolan.

ERSÄTTNINGSSYSTEM – POTENTIELLA VÄGAR FRAMÅT

- Skolverket nämner tre ersättningsmöjligheter som några av kommunerna erbjuder
  - Ungdomen skrivs in på ett introduktionsprogram, t.ex. individuellt alternativ där de kan erbjudas en kombination av praktik och studier. Ersättning ges motsvarande studiebidrag samt busskort och vid behov matersättning. I de fall eleven har behörighet till nationella programmet måste det dock finnas synnerliga skäl till att skriva in eleven på individuella alternativet.
  - Ungdomar inom KAA som inte går i skolan får motsvarande studiebidraget.
  - Ungdomen erbjuds motsvarande studiebidrag, samt busskort och matersättning vid behov vid genomförande av praktik.
- Annan lösning – exempel från Österåker kommun
  - har fått igenom ett ärende där kommunen har tecknat ett avtal med Folkhögskolan för att kunna erbjuda kurser till ungdomar under 20 år. Kommunen täcker kostnader för eleven (max 15 000kronor per termin, ej skolpeng) och Folkhögskolan har ett ansvar att rapportera till kommunen om ungdomen har hög frånvaro.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Samverkan – det kommunala aktivitetsansvaret är angeläget för flera delar, än Vägval Unga, av kommunens verksamheter och andra och samhällsaktörer. För att förbättra arbetet och engagemanget krävs tydligare ansvar- och rollfördelning för att förebygga och stötta så att unga tar sig vidare till studier och arbete. I enlighet med Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2015:62) bör hemkommunen:

- Se till att det finns en ändamålsenlig organisation med en tydlig ansvarsfördelning och en strukturerad handlingsplan för arbetet med aktivitetsansvaret,
  - Identifiera vilka myndigheter och andra aktörer som kan vara aktuella att samverka med inom ramen för aktivitetsansvaret, och
  - Skapa förutsättningar och ha ändamålsenliga rutiner för samverkan såväl inom kommunen som med berörda myndigheter och andra aktörer.
- Ramböll anser att kommunen därför att kommunen
    - i enlighet med de allmänna råden bör ta fram ändamålsenliga rutiner för samverkan såväl inom kommunen som med berörda myndigheter.
    - ta fram rutiner för hur skolorna bör arbeta med individanpassad skolgång och hur överlämningar mellan grund- och gymnasieskola bör ske samt hur kommunikation/rapportering runt frånvaro bör ske. Även elevvården är ett område som utifrån kartläggningen bör ses över och stärkas upp.
    - Vidare konstateras i de allmänna råden att kvaliteten i arbetet kan öka om man arbetar mot tydliga mål som kan utvärderas.

SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Kartläggningen visar att det finns ett antal områden som kan stärkas upp för att ytterligare förbättra kommunens arbete för att förhindra unga från att hamna i det utanförskap som avsaknad av gymnasiestudier ofta innebär.

- Flexiblare skolgång – i kartläggningen framkommer att det inom befintligt utbud kan vara svårt att hitta individanpassad utbildning till de som av olika anledningar inte känner sig bekväma i skolmiljön. Utifrån de exempel som framkommit i kartläggningen ser Ramböll att det finns möjligheter för Vägval Unga att utforska flera olika lösningar till anpassad skolgång. Även SKL lyfter behovet av att öka möjligheterna till distansundervisning. SKL tycker att fjärrundervisning på entreprenad ska tillåtas i alla de ämnen och kurser där skolhuvudmannen bedömer att det finns behov och är lämpligt.
- Ekonomisk ersättning – mot bakgrund av att det kan vara svårt att motivera unga att delta i insatser såsom praktik om ingen ersättning kan utgå för mat eller resor ser Ramböll att kommunen bör utforska möjliga lösningar för att kunna erbjuda viss ersättning.
- Hälsöfrämjande insatser – i regeringens utredning *En gymnasieutbildning för alla – åtgärder för att alla unga ska påbörja och fullfölja en gymnasieutbildning* (SOU 2016:77) pekar man på betydelsen av hälsofrämjande insatser för ungas möjligheter att klara av grund- och gymnasieskolan. För att öka möjligheterna till en god skolgång och meningsfull sysselsättning för kommunens unga bör kommunen:
  - se över möjligheterna att stärka elevhälsan i samtliga delar – främjande, förbyggande och åtgärdande arbete för att minska riskerna för att elever hoppar av skolan.
  - se över möjligheterna att erbjuda mer hälsofrämjande insatser för de som befinner sig inom KAA:s målgrupp.
  - stärka den strategiska samverkan med landstinget för att bättre utnyttja första linjens psykiatri.

